

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: +420 296 153 222
fax: +420 296 153 264

NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN DROGOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU NA R. 2008–2009

Schválený Poradním výborem RVKPP pro sběr dat o drogách dne 8. 1. 2008
a poté schválený RVKPP usnesením č. 07/0108 dne 25. 1. 2008.

OBSAH

1	Úvod	3
2	Návaznost NAPDIS na usnesení vlády a RVKPP	3
3	Filozofie a zásady DIS	3
4	Současný stav DIS	4
4.1	Hlavní orgány a instituce zapojené do realizace DIS	4
4.2	Hlavní zdroje dat DIS	4
4.3	Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat	6
4.3.1	Pracovní skupiny NMS	6
4.3.2	Poradní výbor pro sběr dat o drogách	6
5	Cíle DIS pro roky 2008–2009	7
5.1	Systémové	7
5.2	Specifické	7
5.3	Očekávané výsledky	7
6	Plán aktivit na období 2008–2009	8
6.1	Sběr dat v oblasti 5 klíčových indikátorů	8
6.1.1	Užívání drog v obecné populaci	8
6.1.2	Problémové užívání drog	8
6.1.3	Infekční nemoci spojené s užíváním drog	9
6.1.4	Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog	9
6.1.5	Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog	9
6.2	Sběr a analýza dalších dat	10
6.2.1	Systém včasného varování před novými syntetickými drogami - EWS	10
6.2.2	Data z oblasti prevence	10
6.2.3	Data z oblasti snižování nabídky drog (trestněprávní sektor)	11
6.2.4	Sběr a analýza dat o alkoholu, tabáku a dalších legálních návykových látkách	11
6.3	Evaluace intervencí	12
6.3.1	Evaluace a kvalita služeb pro uživatele drog	12
6.3.2	Evaluace Národní strategie protidrogové politiky ČR na období 2005 až 2009	12
7	Distribuce informací	13
7.1	Knižní publikace	13
7.2	Periodikum Zaostřeno na drogy	13
7.3	Webová prezentace NMS	13
7.4	Tiskové zprávy a tiskové konference	13
8	Účast na aktivitách EMCDDA	13
8.1	Setkání vedoucích monitorovacích středisek	14
8.2	Pracovní skupiny EMCDDA	14
8.3	Povinné zasílání informací do EMCDDA	14
8.4	Zveřejnění výroční zprávy EMCDDA	14

1 Úvod

Drogový informační systém (DIS) je komplexním nástrojem pro monitorování situace ve věcech drog v České republice, zejména oblasti užívání ilegálních drog a jeho následků. Jeho koordinátorem a garantem je Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (NMS), které bylo ustaveno na základě usnesení vlády č. 643/2002 v červnu 2002 v sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP). NMS je českým národním partnerem decentralizované agentury Evropské unie pro monitorování drog – Evropského monitorovacího centra pro drogy drogovou závislost se sídlem v Lisabonu (EMCDDA).

Úkolem NMS je poskytovat garantované, objektivní, kvalitní, přesné a spolehlivé informace o problému drog v ČR. Za tímto účelem NMS v rámci DIS samo provádí, iniciuje a podílí se na monitorovacích a výzkumných aktivitách a koordinuje v tomto směru činnost jiných institucí a úzce s nimi spolupracuje. Jako nástroj sloužící k plánování a rámcovému hodnocení DIS je formulován Národní akční plán drogového informačního systému (NAPDIS).

Aktivity DIS jsou zaměřeny jak na sběr, analýzu, syntézu a interpretaci informací na straně jedné, tak na jejich rozšiřování na straně druhé. Metodicky a koncepčně je tento systém v souladu s informačním systémem EMCDDA; to se týká zejména systému pěti klíčových indikátorů¹ (5 KI), který tvoří základní metodologii a soubor dat o užívání drog a jeho následcích v EU. DIS se však neomezuje pouze na koncept 5 KI a klade důraz na komplexní využití a kombinaci různých zdrojů dat a metod.

Sbírané a rozšiřované informace v rámci DIS jsou podkladem pro hodnocení a plánování opatření protidrogové politiky ČR. Za tímto účelem jsou výstupy DIS předkládány RVKPP a vládě; hlavním výstupem je každoročně zpracovávaná Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR.

2 Návaznost NAPDIS na usnesení vlády a RVKPP

Koordinace drogového informačního systému byla Národnímu monitorovacímu středisku uložena usnesením vlády č. 296/2003 z 26. března 2003. Zpracování NAPDIS je jedním z úkolů Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2007 až 2009, přijatého usnesením vlády č. 845/2007 z 1. června 2007.

NAPDIS na období 2008-2009 navazuje na předchozí Národní akční plány drogového informačního systému zpracované pro období 2003–2004 a 2005–2006. NAPDIS je předkládán ke schválení Poradnímu výboru RVKPP pro sběr dat o drogách a poté RVKPP.

3 Filozofie a zásady DIS

- Poskytování ověřených a spolehlivých informací.
- Odbornost.
- Aplikace standardních ověřených postupů zaručujících srovnatelnost dat v čase a meziregionálně.
- Informační otevřenost.
- Horizontální a vertikální meziresortní, mezisektorová a mezioborová spolupráce.
- Komplexní a flexibilní přístup zaměřený na řešení konkrétních výzkumných potřeb.

¹ Klíčové indikátory EMCDDA jsou následující: (1) užívání drog v obecné populaci, (2) problémové užívání drog, (3) infekce spojené s užíváním drog, (4) úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog, (5) žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog.

4 Současný stav DIS

4.1 Hlavní orgány a instituce zapojené do realizace DIS

- A.N.O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí
- Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky VFN, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze (CA)
- Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně (Společnost pro návykové nemoci - SNN ČLS JEP, Společnost pro soudní lékařství a soudní toxikologii - SSLST ČLS JEP)
- Český statistický úřad (ČSÚ)
- Generální ředitelství cel (GŘC)
- Generální ředitelství Vězeňské služby (GŘVS)
- hygienická služba (HS)
- kraje prostřednictvím krajských protidrogových koordinátorů
- Kriminalistický ústav Praha
- ministerstva (MZ, MPSV, MŠMT, MV, MS, MO, MF)
- Policie ČR (PČR) (zejména Národní protidrogová centrála - NPC)
- Probační a mediační služba (PMS)
- Psychiatrické centrum Praha (PCP)
- Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)
- Státní zdravotní ústav (SZÚ)
- Ústav zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS)

4.2 Hlavní zdroje dat DIS

Řadou organizací a institucí jsou průběžně či pravidelně shromažďovány informace z oblasti užívání drog v populaci, o výskytu zdravotních a sociálních dopadů užívání drog, o poskytnutých intervencích (preventivních, harm reduction, léčebných), jakož i data o drogové trestné činnosti a další data z oblasti potlačování nabídky drog (záchyty, ceny a čistota drog). Přehled významných zdrojů DIS uvádí následující tabulka:

Název	Druh shromažďovaných dat	Odpovědná instituce	Frekvence sběru dat
Evropská školní studie o alkoholu a drogách (ESPAD)	Dotazníková studie na reprezentativním vzorku 16letých studentů zaměřená na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	Psychiatrické centrum Praha/NMS	Každé 4 roky od r. 1995 (naposledy v r. 2007)
HBSC	Dotazníková studie zaměřená na zdraví a životní styl 15letých studentů, jejíž součástí je modul otázek na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	Psychiatrické centrum Praha	Každé 4 roky od r. 1994 (naposledy v r. 2006)
GPS	Dotazníková studie na reprezentativním vzorku dospělé populace (18-64 let) výhradně zaměřená na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich	Zodpovědná instituce neurčena, v r. 2004 realizoval ÚZIS	Poprvé v r. 2004

	užívání.		
GENACIS	Dotazníková studie na reprezentativním vzorku dospělé populace jejíž součástí je modul otázek na zkušenosti s užitím návykových látek a postoje k jejich užívání.	Psychiatrické centrum Praha	Jednorázová studie z r. 2002
Registr žádostí o léčbu	Počet a charakteristiky osob žádajících o léčbu v síti cca 250 hlásících léčebných a poradenských programů.	Hygienická stanice hl.m. Prahy (HS HMP)	Čtvrtletně
Výkaz oboru psychiatrie	Počet a charakteristiky osob ambulantně léčených v zařízeních psychiatrické péče s podrobnou přílohou o osobách užívajících návykové látky.	ÚZIS	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek (NRULISL)	Počet a charakteristiky osob podstupujících substituční léčbu závislosti na opiátech/opioidech. Počet a charakteristiky zdravotnických zařízení poskytujících substituční léčbu.	ÚZIS	Kontinuálně
Národní registr hospitalizovaných	Počet a charakteristiky hospitalizovaných osob včetně hospitalizovaných na poruchy způsobené užíváním návykových látek.	ÚZIS	Čtvrtletně
Závěrečné zprávy o realizaci projektu protidrogové politiky	Počet a charakteristiky klientů a poskytnuté služby v preventivních, harm-reduction, léčebných a resocializačních programech podpořených RVKPP ze státního rozpočtu.	SRVKPP/NMS	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
FreeBase	Evidence klientů a poskytnutých služeb v nízkoprahových programech pro potřeby závěrečné zprávy o realizaci projektu protidrogové politiky.	NMS	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
Monitoring testování infekcí v nízkoprahových programech	Počty provedených testů na HIV, virové hepatitidy a syfilis v nízkoprahových programech	NMS	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
EPIDAT	Počet a charakteristiky osob, u nichž byla zjištěna infekce virovou hepatitidou (sledováno injekční užívání drog).	Státní zdravotní ústav v Praze	Kontinuálně
Surveillance HIV/AIDS	Počet a charakteristiky osob, u nichž byla zjištěna infekce HIV či onemocnění AIDS (sledováno injekční užívání drog). Počet a výsledky provedených laboratorních testů na HIV.	Státní zdravotní ústav v Praze – Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS	Kontinuálně
Nefatální intoxikace spojené s užíváním drog	Počet a charakteristiky osob akutně hospitalizovaných v souvislosti s užitím návykových látek.	Hygienická stanice hl.m. Prahy (HS HMP)	Čtvrtletně
Speciální registr drogových úmrtí	Počet pitev a toxikologických vyšetření zemřelých osob provedené na odděleních soudních lékařství.	NMS/SSLST ČLS JEP	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky krajů	Přehled drogové situace na území krajů, počet a charakteristiky programů protidrogové politiky na území kraje, výdaje na protidrogovou politiku.	kraje	Jednou ročně za uplynulý kalendářní rok.
Informační systém	Drogové trestné činy a jejich	Policie ČR - NPC	Průběžně

NPC	pachatelé, podle druhu drogy. Přestupky přechovávání drog pro osobní potřebu. Počty a objem záchyťů drog. Ceny a čistota drog.		
Informační systém GŘC	Počty a objem záchyťů drog.	GŘC	Průběžně.
ESSK (Evidenční systém statistik kriminality Policie ČR)	Drogové trestné činy a jejich pachatelé.	Policie ČR	Průběžně.
Informační systém Probační a mediační služby (PMS)	Počty klientů PMS stíhaných a odsouzených za drogové trestné činy a klientů-uživatelů drog stíhaných/odsouzených za jiné trestné činy. Počet uložených povinností léčby závislosti vedle/namísto trestu	PMS	Průběžně.
Informační systém Vězeňské služby ČR	Monitoring vězňených osob na přítomnost drog. Záchyty drog ve věznicích. Počet a charakteristiky osob v léčebných programech a bezdrogových zónách.	GŘVS	Průběžně.
Statistiky Ministerstva spravedlnosti (státní zastupitelství a soudy)	Drogové trestné činy a jejich pachatelé (stíhaní, obžalovaní, odsouzení), podle druhu drogy. Druhy uložených trestů.	MS	Průběžně.

4.3 Horizontální spolupráce na sběru a distribuci dat

4.3.1 Pracovní skupiny NMS

NMS koordinuje činnost expertních pracovních skupin zaměřených na jednotlivé oblasti DIS. Jejich členy jsou odborníci daných oblastí a představitelé institucí zapojených do sběru dat. Pracovní skupiny působí v těchto oblastech:

1. Populační a školské průzkumy o postojích k užívání drog
2. Prevalenční odhady problémového užívání drog
3. Infekce spojené s užíváním drog
4. Drogová úmrť a mortalita uživatelů drog
5. Žádosti o léčbu spojenou s užíváním drog
6. Data trestněprávního sektoru
7. Systém včasného varování před novými syntetickými drogami (Early Warning System, EWS)

4.3.2 Poradní výbor pro sběr dat o drogách

Poradní výbor pro sběr dat o drogách (Poradní výbor) je výborem RVKPP. Připomínkuje a schvaluje NAPDIS, hodnotí jeho realizaci v uplynulém období. Poradní výbor dále připomínkuje a schvaluje Výroční zprávu o stavu ve věcech drog v ČR před jejím předložením RVKPP, vládě a EMCDDA.

5 Cíle DIS pro roky 2008–2009

5.1 Systémové

- Udržení, případně zvýšení úrovně DIS a jeho jednotlivých článků.
- Komplexní přehled o stavu užívání drog v ČR, zejména v oblastech pěti harmonizovaných klíčových indikátorů EMCDDA.
- Distribuce informací o stavu ve věcech drog v odborné i laické veřejnosti.
- Účast v mezinárodních projektech, zejména projektech a aktivitách EMCDDA.

5.2 Specifické

- Zvýšení rozsahu a kvality dat o experimentálních a rekreačních uživatelích konopných drog, extáze a kokainu.
- Zvýšení rozsahu a kvality dat o uživatelích těkavých látek.
- Sledování aktuálních trendů na české drogové scéně (zejména v oblasti intenzivního a problémového užívání drog).
- Zajištění realizace dotazníkové studie v obecné populaci zaměřené na užívání drog a její (dlouhodobá) institucionalizace.
- Provedení odhadu problémového užívání drog prostřednictvím více standardních metod (kromě multiplikační metody také metodou capture-recapture, případně multivariační indikátorovou metodou).
- Zvýšení množství a kvality dat o léčebném užívání a problémovém užívání (zneužívání) buprenorfinu (Subutex®).
- Sledování výskytu (krevně přenosných) infekcí mezi uživateli drog.
- Zvýšení dostupnosti testování a počtu provedených testů na (krevně přenosné) infekce u uživatelů drog.
- Zmapování rozsahu a dostupnosti specializované medicínské ambulantní (AT) péče.
- Udržení činnosti registru žádostí o léčbu hygienické služby.
- Rozvoj aplikace FreeBase směrem k dalším typům služeb, zajištění uživatelské podpory a centrálního využití pro monitoring drogové situace a druhu a objemu poskytovaných služeb.
- Zavedení jednotného systému sběru dat o výkonech v oblasti prevence poskytované nestátními neziskovými organizacemi.
- Zavedení sběru dat o druhu a rozsahu školské primární prevence.

5.3 Očekávané výsledky

- Funkční DIS shromažďující informace o užívání drog, následcích užívání drog, o preventivních, léčebných, represivních opatřeních a o institucionálním (politickém, legislativním) rámci protidrogové politiky.
- Informovaná odborná i laická veřejnost a subjekty veřejné správy v ČR (zejména RVKPP a vláda) a mezinárodní instituce zabývající se užíváním drog a protidrogovou politikou.
- Zavedený a standardizovaný systém sběru a poskytování dat umožňující identifikaci nových fenoménů, trendů a mezinárodní srovnání.
- Udržitelnost a stabilita lidských a finančních zdrojů a sítě institucí spolupracujících v rámci DIS.

6 Plán aktivit na období 2008–2009

6.1 Sběr dat v oblasti 5 klíčových indikátorů

6.1.1 Užívání drog v obecné populaci

- Zajištění finančních prostředků a výběr realizátora celopopulační studie zaměřené na rozsah užívání drog se standardními otázkami dle EMCDDA. Termín: 30.6.2008
- Realizace celopopulační studie zaměřené na rozsah užívání drog se standardními otázkami dle EMCDDA. Realizátor: Není dosud určen. Metodická spolupráce a příprava: Pracovní skupina NMS „Užívání drog v populaci“. Termín: 31.12. 2008.
- Analýza a publikace výsledků celopopulační studie zaměřené na rozsah užívání drog v r. 2008. Realizátor: Není dosud určen. Termín: 31.12.2009.
- Pilotní testování modulu dostupnosti nelegálních drog v obecné populaci připraveného EMCDDA. Realizátor: NMS. Termín: 30.6.2008.
- Příprava a pilotní testování modulu intenzivního užívání drog, zejména konopí pro celopopulační studii zaměřené na rozsah užívání drog. Realizátor: Centrum adiktologie ve spolupráci s NMS. Termín 30.6.2008.
- Aplikace modulů dostupnosti nelegálních drog a intenzivního užívání drog v celopopulační studii zaměřené na rozsah užívání drog. Realizátor: Není dosud určen. Termín: 31.12. 2008.
- Průzkum trhu a tržních zvyklostí v souvislosti s konopím - kvalitativní studie mezi intenzivními uživateli konopných drog. Realizace: Centrum adiktologie. Termín: 31.12.2009.
- Analýza a publikace výsledků Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2007. Realizátor: PCP a NMS. Termín: Analýza dat - 30.6.2008, publikace výsledků - 31.12.2008.
- Analýza a publikace výsledků průzkumu „Tanec a drogy 2007“. Realizátor: NMS. Termín: Analýza dat - 30.6.2008, publikace výsledků – 31.12.2008.
- Průzkum postojů občanů k užívání drog a uživatelům drog. Realizátor: NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES. Termín: realizace průzkumu - 31.12.2008, publikace výsledků – 31.12.2009.

6.1.2 Problémové užívání drog

- Provedení národního odhadu prevalence problémových uživatelů drog multiplikační metodou s využitím dat z nízkoprahových programů. Realizátor: NMS. Termín: každoročně do 30.6..
- Provedení prevalenčního odhadu problémových uživatelů drog pro kraje ČR. Realizátor: NMS. Termín: každoročně do 30.6..
- Provedení prevalenčního odhadu problémového užívání drog na základě průzkumu mezi lékaři provedeného v r. 2007. Realizátor: NMS. Termín: 30.6.2008.
- Provedení národního odhadu problémového užívání drog metodou zpětného zachytu (capture-recapture). Realizátor: NMS. Termín: 31.12. 2008.
- Otestování proveditelnosti odhadu prevalence problémového užívání drog multivariační indikátorovou metodou. Realizátor: NMS. Termín: 30.6. 2009.
- Otestování proveditelnosti odhadu incidence problémového užívání drog. Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2009.

- Realizace kvalitativního monitoringu zaměřeného na trendy užívání drog, drogovou scénu a trh metodou fokusních skupin mezi pracovníky nízkoprahových programů v ČR. Realizátor: Centrum adiktologie. Termín: každoročně do 30.6. a 31.12.

6.1.3 Infekční nemoci spojené s užíváním drog

- Vedení registru osob infikovaných HIV a registr případů AIDS s pravděpodobnou cestou přenosu injekční aplikací drog. Realizátor: Národní referenční laboratoř pro AIDS, SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Agregovaná evidence osob testovaných na HIV protilátky s uvedením důvodu testu. Realizátor: Národní referenční laboratoř pro AIDS, SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Provedení deskriptivní (retrospektivní) studie zaměřené na charakteristiky dosud identifikovaných HIV+ injekčních uživatelů drog. Realizátor: NMS ve spolupráci s NRL pro AIDS, SZÚ Praha a Centrem adiktologie. Termín: 31.12.2008.
- Vedení registru hlášených případů virových hepatitid u injekčních uživatelů drog v rámci registru hlášených infekčních onemocnění (tzv. EPIDAT). Realizátor: hygienická služba a SZÚ Praha. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Monitoring testování infekčních nemocí v nízkoprahových zařízeních. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Studie prevalence HIV, VHB a VHC mezi rusky mluvícími injekčními uživateli drog v Praze. Realizátor: Centrum adiktologie. Termín: 30.3.2008 – zpráva ze studie.
- Studie prevalence (průřezová část) a incidence (prospektivní část) HIV, VHB a VHC mezi klienty nízkoprahových programů. Realizátor: Centrum Adiktologie. Termín: Průběžně v r. 2008 a 2009.
- Analýza výsledků testování infekčních nemocí u uživatelů drog ve věznicích. Realizátor: GŘVS ve spolupráci s NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Analýza údajů o výměnném programu a dalších aktivitách v oblasti prevence a harm reduction infekcí v ČR ze závěrečných zpráv programů. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.

6.1.4 Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita uživatelů drog

- Sběr a analýza dat o drogových úmrtích ze speciálního registru drogových úmrtí ze 13 pracovišť soudního lékařství v ČR. Realizátor: NMS ve spolupráci se SSLT ČLS JEP. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009, analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Extrakce dat o toxikologických nálezech u zemřelých při dopravních nehodách. Realizátor: NMS ve spolupráci se SSLT ČLS JEP. Termín: analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Extrakce dat o drogových úmrtích z obecného registru mortality. Realizátor: ÚZIS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Realizace (opakování) database-linkage kohortové studie mortality (problémových) uživatelů drog. Realizátor: NMS. Termín: 31.12.2009.

6.1.5 Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog

- Vedení Registrů uživatelů drog – žadatelů o léčbu, a to jak prvních žádostí, tak všech žádostí o léčbu. Realizátor: HS HMP. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.

- Zpracování analýzy hospitalizovaných v psychiatrických lůžkových zařízeních na problémy způsobené alkoholem a jinými OPL. Realizátor: ÚZIS. Termín: analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza pacientů (uživatelů alkoholu a jiných OPL) registrovaných v ambulantních zdravotnických zařízeních. Realizátor: ÚZIS. Termín: analýza dat do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Vedení Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek. Realizátor: ÚZIS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Metodická podpora uživatelům databáze FreeBase (evidence klientů a služeb v nízkoprahových zařízeních - blíže viz <http://freebase.drogy-info.cz/>). Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Organizace školicího metodického semináře pro uživatele FreeBase a pro organizace hlásící do registru uživatelů drog žádajících o léčbu. Realizátor: NMS ve spolupráci s HS HMP. Termín: 1 seminář v r. 2008, 1 seminář v r. 2009.
- Tvorba formátu výstupních sestav FreeBase pro všechny žádosti registru žadatelů o léčbu HS HMP a pro závěrečné zprávy programů v dotačním řízení, tvorba bezpečného algoritmu pro centrální sběr anonymizovaných dat. Realizátor: NMS ve spolupráci s HS HMP. Termín: 30.6.2008.
- Rozvoj aplikace FreeBase směrem k dalším typům služeb, zajištění uživatelské podpory a centrálního využití pro monitoring drogové situace a druhu a objemu poskytovaných služeb – v první fázi v oblasti drogových služeb ve věznicích a s klienty v konfliktu se zákonem, v další fázi ostatních ambulantních drogových služeb. Realizátor: NMS. Termín: 31. 12. 2008.
- Sběr dat o léčebných programech a bezdrogových zónách ve věznicích. Realizátor: GRVS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.

6.2 Sběr a analýza dalších dat

6.2.1 Systém včasného varování před novými syntetickými drogami - EWS

- Činnost sítě EWS a její průběžná aktivace. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Zpráva o činnosti EWS v ČR pro EMCDDA. Realizátor: NMS. Termín: 2x ročně.

6.2.2 Data z oblasti prevence

- Monitorování programů primární prevence ve školách/realizovaných školami – typy a zaměření programů, objem programů, spolupráce s externími organizacemi. Realizátor: MŠMT. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza dat z oblasti primární prevence na základě jednotné evidence výkonů služeb. Realizátor: NMS. Termín: 30.6.2009.
- Dotazníkové šetření zaměřené na programy prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Realizátor: MŠMT ve spolupráci s NMS. Termín: 31.12.2009.
- Sběr dat o certifikovaných programech specifické primární prevence užívání drog. Realizátor: NMS. Termín: každoročně do 30.6.
- Monitorování programů všeobecné, selektivní a indikované prevence poskytovaných NNO. Realizátor: NMS ve spolupráci s MŠMT. Termín: každoročně do 30.6.
- Spolupráce při přípravě terminologického slovníku pojmů z oblasti primární prevence. Realizátor: IPPP ve spolupráci s CA, NMS a MŠMT. Termín: 30.6.2008.

6.2.3 Data z oblasti snižování nabídky drog (trestněprávní sektor)

- Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – stíhání. Realizátor: NPC. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – stíhání podle Evidenčního systému statistik kriminality Policie ČR (ESSK). Realizátor: ministerstvo vnitra. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Evidence (primární) drogové trestné činnosti (trestné činy a jejich pachatelé) podle druhu drogy – obvinění, obžalování a odsouzení. Realizátor: Ministerstvo spravedlnosti. Termín: průběžně, výstupy každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Průběžná analýza dat o klientech PMS stíhaných/odsouzených v souvislosti s užíváním drog a za (primární) drogové trestné činy (přehled o ukládaných léčbách závislosti namísto/vedle trestu a dalších opatřeních). Realizátor: Probační a mediační služba. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Stanovení expertního odhadu rozsahu sekundární kriminality páchané uživateli drog. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: 31.12.2009.
- Analýza dat o čistotě zabavených drog v ČR. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza dat o cenách drog. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza dat o počtu a objemu záchytů OPL. Realizátor: NPC ve spolupráci s NMS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza dat o objemu zajištěných výnosů z drogové trestné činnosti. Realizátor: NPC. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Monitorování situace v oblasti užívání drog u vězňených osob. Realizátor: GŘVS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Monitorování preventivních a léčebných intervencí spojených s užíváním drog u vězňených osob. Realizátor: GŘVS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Evaluace pilotního projektu metadonové substituční léčby ve věznicích. Realizátor: GŘVS. Termín: 31.12.2008.
- Sledování zneužívání léků vydávaných ve věznicích. Realizátor: GŘVS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Analýza dat o záchytech alkoholu a nelegálních drog ve věznicích. Realizátor: GŘVS. Termín: každoročně do 30.6. za uplynulý kalendářní rok.
- Realizace studie o spotřebě ilegálních drog na území ČR, odhad nelegální ekonomiky spojené se zneužíváním drog. Realizátor: ČSÚ ve spolupráci s NMS. Termín: 31.12.2009.

6.2.4 Sběr a analýza dat o alkoholu, tabáku a dalších legálních návykových látkách

- Vytvoření systému indikátorů pro sledování užívání alkoholu a tabáku a jejich následků. Realizátor: SZÚ. Termín: 30.6.2008.

- Zpracování výroční zprávy o stavu v užívání alkoholu a tabáku a o jejich dopadech a realizovaných opatřeních. Realizátor: SZÚ. Termín: každoročně do 31.10.
- Spuštění webové prezentace o činnosti Koordinačního, monitorovacího a výzkumného pracoviště pro alkohol a tabák. Realizátor: SZÚ. Termín: 31.12.2008.

6.3 Evaluace intervencí

6.3.1 Evaluace a kvalita služeb pro uživatele drog

- Příprava metodiky pro analýzu drogových služeb (jejich kapacitu a dostupnost). Realizátor: Sekretariát RVKPP (sRVKPP), MZ, MPSV, SNN ČLS JEP, A.N.O. Termín: 30.6.2008.
- Analýza kapacity a dostupnosti kontaktních a poradenských služeb. Realizátor: sRVKPP ve spolupráci s kraji a A.N.O. Termín: 31.12.2008.
- Analýza kapacity a dostupnosti ambulantní léčby. Realizátor: MZ ve spolupráci s kraji, A.N.O. a zdravotními pojišťovnami. Termín: 30.6.2009.
- Analýza kapacity a dostupnosti lůžkové léčby. Realizátor: MZ ve spolupráci s kraji a zdravotními pojišťovnami. Termín: 31.12.2009.
- Analýza kapacity a dostupnosti programů detoxifikace. Realizátor: MZ ve spolupráci s kraji a zdravotními pojišťovnami. Termín: 31.12.2008.
- Analýza kapacity a dostupnosti terapeutických komunit. Realizátor: sRVKPP ve spolupráci s kraji a A.N.O. Termín: 31.12.2008.
- Analýza kapacity a dostupnosti programů následné péče. Realizátor: MPSV ve spolupráci s kraji a A.N.O. Termín: 31.12.2008.
- Souhrnná analýza kapacity a dostupnosti drogových služeb v ČR. Realizátor: sRVKPP ve spolupráci s MZ, MPSV, kraji a A.N.O. Termín: 31.12.2009.
- Analýza nákladové efektivity projektů podpořených v dotačním řízení RVKPP. Realizátor: sRVKPP ve spolupráci s NNO. Termín: 31.12.2009.
- Vkládání projektů s dobrou praxí do databáze EDDRA EMCDDA. Kontaktování poskytovatelů služeb s výzvou o zapojení do EDDRA. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Aktualizace a průběžné doplňování české banky evaluačních nástrojů přístupné na www.drogy-info.cz. Realizátor: NMS. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Závěrečné zhodnocení projektu evaluace primárně preventivního komunitního programu o.s. Prev-Centrum Praha. Realizátor: Prev-Centrum a CA, NMS odborná spolupráce. Termín: 31.12.2008.

6.3.2 Evaluace Národní strategie protidrogové politiky ČR na období 2005 až 2009

- Průběžná evaluace úkolů vyplývajících z Národní strategie 2005-2009 a Akčního plánu realizace 2007-2009. Realizace: NMS ve spolupráci se sRVKPP. Termín: průběžně v r. 2008 a 2009.
- Souhrnné hodnocení realizace protidrogové politiky v krajích ČR – analýza zpráv krajů o drogové situaci a dostupnosti služeb. Realizátor: sRVKPP. Termín: každoročně do 31.7. za uplynulý kalendářní rok.
- Příprava metodiky evaluace, výběr metod a nástrojů v závislosti na vybraných indikátorech postupu a výsledku v návaznosti na akční plány Národní strategie 2005-2009. Realizace: NMS ve spolupráci se sRVKPP. Termín: 31.12.2008.

7 Distribuce informací

Za distribuci informací o situaci v oblasti drog zodpovídá NMS. Knižní publikace vydávané NMS zahrnují tři ediční řady: Monografie, Metodika a Výzkumné zprávy. Každoročně je připravována a vydávána Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR. V r. 2008 bude zavedena další forma publikací NMS s pracovním názvem „E-knihovna“, ve které budou zařazeny publikace, zveřejňované pouze elektronicky (překlady zahraničních publikací, studentské bakalářské a diplomové práce, apod.).

7.1 Knižní publikace

- Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR v r. 2007 a 2008. Termín: každoročně do 30.10. následujícího roku.
- ESPAD: výsledky školní dotazníkové studie ESPAD v ČR v roce 2007, trendy v užívání, dostupnosti, postojích k drogám, regionální rozdíly. Termín: 31.12.2008.
- Tanec a drogy 2007: výsledky dotazníkového průzkumu mezi uživateli tanečních drog provedeného v r. 2007, užívání drog, postoje, rizikové faktory, zdravotní problémy, srovnání s minulými průzkumy v ČR, mezinárodní srovnání. Termín: 31.12.2008.
- Překlady významných publikací z oblasti drogové epidemiologie a protidrogové politiky a původní práce v této oblasti. Termín: Průběžně v r. 2008 a 2009.

7.2 Periodikum Zaostřeno na drogy

V r. 2008 a 2009 bude vydáno 6 monotematicky zaměřených čísel ročně. Jedno z čísel každého ročníku je zaměřeno na souhrn situace v oblasti drog v předchozím roce. Ediční plán Zaostřeno na drogy je sestavován průběžně podle aktuální situace na drogové scéně se záměrem informování odborné veřejnosti. V databázi odběratelů je cca 1 500 institucí, odborníků a orgánů státní správy a samosprávy.

7.3 Webová prezentace NMS

Jedná se o webový portál o legálních a ilegálních drogách na adrese www.drogy-info.cz. Bude prováděna aktualizace informací, zejména „mapy pomoci“ a „kalendáře akcí“. Realizace: NMS. Termín: Průběžně v r. 2008 a 2009.

7.4 Tiskové zprávy a tiskové konference

- Vydávání tiskových zpráv k aktuálním tématům. Termín: Průběžně v r. 2008 a 2009.
- Pořádání tiskových konferencí k významným událostem – zveřejnění Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR, Výroční zprávy EMCDDA. Termín: listopad 2008 a 2009.

8 Účast na aktivitách EMCDDA

Jedná se o pravidelné aktivity Evropského monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA). Za poskytování dat za ČR a koordinaci českých odborníků v aktivitách EMCDDA je zodpovědné NMS.

8.1 Setkání vedoucích monitorovacích středisek

Setkání vedoucích monitorovacích středisek (REITOX NFPs): účast vedoucí NMS. Setkání se konají 2x ročně, v květnu a listopadu. Pro r. 2008 byly navrženy termíny 21.-23.5. a 5.-7.11., termíny setkání v r. 2009 nejsou známy.

8.2 Pracovní skupiny EMCDDA

Jedná se o pravidelné pracovní skupiny (task groups) zřizované a organizované EMCDDA s cílem zkvalitnit a harmonizovat sběr dat v jednotlivých členských zemích pro jednotlivé oblasti. Pracovní skupiny se scházejí 1x ročně.

Pracovní skupina	Zástupce ČR
Právní korespondenti	Mgr. Hana Gajdošíková, Centrum adiktologie
Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním drog	Mgr. Barbora Orlíková, NMS
Infekce spojené s užíváním drog	Mgr. Barbora Orlíková, NMS
Odhady prevalence problémových uživatelů drog	MUDr. Viktor Mravčík, NMS
Populační studie	Mgr. Pavla Chomynová, NMS
EDDRA manažeři	Mgr. Barbora Orlíková, NMS
EWS korespondenti	PharmDr. Magdaléna Šustková, CSc., 3.LF UK Praha
Úmrtí spojená s užíváním drog a mortalita	MUDr. Viktor Mravčík, NMS

Dále EMCDDA organizuje „ad hoc“ pracovní setkání, na která zve odborníky z vybraných zemí.

Data setkání pravidelných pracovních skupin ani „ad hoc“ setkání pro r. 2008 a 2009 nejsou dosud upřesněna.

8.3 Povinné zasílání informací do EMCDDA

- Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR. Termín: každoročně do 31.10.
- Aktualizace standardních statistických tabulek a strukturovaných dotazníků za předchozí rok. Termín: každoročně do 30.9.
- Zpráva o postupu implementace v oblastech klíčových epidemiologických indikátorů, EWS, informačních systémů (EDDRA a jiné) v předchozím roce . Termín: každoročně 31.1. následujícího roku.
- Zasílání „ad hoc“ informací vyžádaných EMCDDA.

8.4 Zveřejnění výroční zprávy EMCDDA

- Zveřejnění a distribuce výroční zprávy EMCDDA v českém jazyce a tisková konference ke zveřejnění zprávy. Termín: listopad 2008 a 2009 (přesný termín bude určen EMCDDA).